

Karbon Piyasasına Hazırlık Ortaklığı Programı

PARTNERSHIP FOR
MARKET READINESS

Geleceğin Karbon Piyasaları Şekilleniyor

REUTERS **BloombergTV**

“PMR ülkeleri, geleceğin küresel karbon pazarını kurma ve kapasite oluşturmada öncü rol oynamaktadır” 2 Haziran 2011

Karbon Piyasasına Hazırlık Ortaklığı Programı (PMR)

2012 sonrası yeni iklim rejimi kapsamında Kyoto Protokolü esneklik mekanizmalarında çeşitli reformların yapılması ve yeni piyasa mekanizmalarının oluşturulması gündemdedir. Dünya Bankası geliştirmekte olan ülkeler ile yükselen ekonomilerin bahse konu mekanizmalardan etkin olarak yararlanmalarını teminen gerekli kapasite gelişimini sağlamak amacıyla, “Partnership for Market Readiness (PMR)” adıyla yeni bir teknik destek programını hayata geçirmiştir. Ayrıca yeni dönem piyasa mekanizmaları konusunda teknik tartışmalar için bir platform oluşturulması da amaçlar arasında yer almaktadır. Gelişmiş ülkeler tarafından finanse edilecek bu program ile 15 geliştirmekte olan ülkenin karbon piyasalarına yönelik kapasite geliştirme faaliyetlerini ve bu alandaki pilot uygulamalarının desteklenmesi hedeflenmektedir.

PMR ile Amaçlananlar:

PMR programı ülkelerin karbon piyasası hazırlık bileşenlerini kullanmaları ve piyasa mekanizmalarını ulusal düzeyde uygulamalarını sağlayacak teknik ve finansal destek vermeyi amaçlamaktadır. PMR uygulayıcı ülkeleri piyasa hazırlık sürecinin farklı aşamalarında bulunmakta ve piyasa mekanizmalarını farklı yollarla kullanabilecekleri yöntemler konusunda çalışmaktadırlar. Bazıları henüz izleme, raporlama ve doğrulama (MRV), veri toplama ve hukuki altyapının kurulması aşamalarında iken bazıları pilot uygulama yapabilecek aşamada. Türkiye'nin de içinde bulunduğu söz konusu program, uygulayıcı ülkelere piyasa mekanizmalarından faydalanabilmeleri için gerekli altyapının oluşturulmasından pilot uygulamalara kadar geniş bir alanda hareket şansı tanımaktadır.

Program, uygulayıcı ülkeler için hem daha önce söz konusu aşamalardan geçen ülkelerin bilgi ve deneyimini, karşılaştıkları sorunları paylaşmak hem de aynı aşamada olan ülkeler ile işbirliği ve bilgi paylaşımı ile süreci en iyi şekilde yönetebilmek için önemli bir fırsat sunmaktadır.

PMR'ın 4 Ana Bileşeni

PMR Ortak Programları

Katkı Sağlayan Ülkeler

- Avustralya
- Norveç
- Avrupa Komisyonu
- İspanya
- Danimarka
- İsviçre
- Almanya
- İngiltere
- Japonya
- ABD
- Hollanda

Uygulayıcı Ülkeler

- Türkiye
- Şili
- Endonezya
- Tayland
- Ukrayna
- Çin
- Meksika
- Kosta Rika
- Kolombiya
- Ürdün
- Fas
- Brezilya
- Güney Afrika
- Hindistan
- Vietnam

Küresel sera gazı emisyonlarının azaltılması için birçok ülkeyi bir araya getiren PMR Programı piyasa mekanizmaları konusunda teknik tartışmalar için geniş bir platform oluşturmuştur. Ayrıca ülkeler önceki başarı ve başarısızlıklarından alınan dersleri paylaşarak geleceğin piyasa mekanizmalarını oluşturmak yolunda önemli tartışmalara ev sahipliği yapmaktadır. PMR programı, PMR fonuna finansal katkıda bulunan katkı sağlayıcı ülkeler (sol sütun) ile söz konusu fondan hibe alan Uygulayıcı Ülkelerden (sağ sütun) oluşmaktadır.

PMR Programının Süreci

1

Niyet Beyanı

- Niyet Beyanının PMR Sekreteryası'na sunulması
- Dünya Bankası ve niyet beyanını sunan ülkeler arasında çalışma toplantıları
- Niyet beyanını sunan ülkelerin Ortaklık Asamblesi tarafından "PMR Uygulayıcı Ülke" olarak onaylanması

2

Hazırlık Aşaması

- Uygulayıcı Ülkelerin Ortaklık Asamblesi'ne Pazara Hazırlık Faaliyetlerini sunmaları
- Ortaklık Asamblesinin Hazırlık aşaması için 350.000 ABD \$ hazırlık hibe tahsisine karar vermesi
- Uygulayıcı Ülkenin uygulama aşaması için hibe teklifini hazırlaması

3

Uygulama Aşaması

- Uygulayıcı Ülkenin Ortaklık Asamblesine Pazara Hazırlık Teklifini oluşturup sunması
- Ortaklık Asamblesinin Uygulama Aşaması için hibe tahsisine karar vermesi
- Dünya Bankası veya diğer katkı sağlayanların desteğiyle Uygulayıcı ülkenin Pazar hazırlık unsurları ve Pazar araçlarını uygulaması

Geçmişten Bugüne

Aralık 2010 → • Ortaklık Programı kuruldu.

Nisan 2011 → • Organizasyonel Toplantı.
• Ülkemiz Ortaklık Asamblesine üye olarak kabul edildi.

Mayıs 2011 → • 1. Ortaklık Ortaklık Asamblesi
• PMR Türkiye'nin de dahil olduğu 8 uygulayıcı ülkenin program kaynaklarına erişimini onayladı
• Proje Belgesinin çalışılması için 350 Bin ABD Doları olarak belirlenmiş olan hazırlık bütçesinin serbest bırakılmasına karar verilmiştir.

Ekim 2011 → • 2. Ortaklık Asamblesi (İstanbul)
• Brezilya, Hindistan, Ürdün, Güney Afrika'nın yapmayı planladığı faaliyetler karara bağlanmış,
• Ülkemiz PMR teknik destek programının gelişmekte olan ülkeleri temsil eden eş-başkanı seçilmiştir.

Aralık 2011 → • 23.12.2011 tarihinde Pazara Hazırlık Teklifi için Hibe Anlaşması imzalanarak, karşılıklı imza sürecini tamamlayan ilk ülke Türkiye olmuştur.

Nisan 2012 → • 25.04.2012 tarih ve 28274 sayılı Resmi Gazete'de Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik yayımlanmıştır.

Mayıs 2012 → • 3. Ortaklık Asamblesi (Almanya/Köln)
• Brezilya, Hindistan, Ürdün, Güney Afrika, ve Vietnam ülkeleri PMR kapsamında aday uygulayıcı ülke durumundan uygulayıcı ülke konumuna geçmiş olup 350 Bin ABD Dolar değerindeki hazırlık fonunu almaları karara bağlanmıştır.

Neden PMR Programı?

Temmuz 2011 tarihinde yayınlanan İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı'nda yer alan Hedef Y4.2 (2015 yılına kadar Türkiye'de karbon piyasasının kurulmasına yönelik çalışmaların yapılması) çerçevesinde yer alan eylemleri gerçekleştirmek için ve Çevre Faslı kapsamında ülkemizin uyumlaştırmakla yükümlü olduğu mevzuat içerisinde Avrupa Parlamentosu ve Konseyin 13 Ekim 2003 tarihli 2003/87/EC sayılı Topluluk dahilinde sera gazı emisyon ticareti (EU-ETS) için bir sistem ortaya koyan direktifi mevzuata aktarmak için Sera Gazlarının Takibi Hakkında Yönetmelik 25 Nisan 2012 tarihinde 28274 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, yönetmeliğin uygulamaya geçmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarda, sanayide ve özel sektörde kapasite artırımı için gerekli çalışmalara acilen başlanması ve piyasa temelli mekanizmalar konusunda çalışılması gerekmektedir. Söz konusu proje bu çalışmalar için yeni bir pencere açacaktır.

↓ Program Kapsamında Yapılması Planlanan Faaliyetler

İzleme, Doğrulama ve Raporlama (MRV) Sisteminin Kurulması

- Sera Gazı Emisyonlarının tesis seviyesinde izlenmesi
- Doğrulama ve Raporlama
- Bilgi alışverişinin geliştirilmesi

Kapasite Geliştirme

- MRV çalışmalarının, analizlerinin yapılması, kılavuz dokümanların hazırlanması, vb.
- Kamuda ve özel sektörde kapasitenin geliştirilmesi
- Doğrulama ve raporlama konusunda kapasitenin geliştirilmesi
- Sürekli bilgi alışverişi için gerekli yapının kurulması

Pilot Çalışma

- Emisyon Ticaret Sistemleri için seçeneklerin araştırılması ve pilot uygulamalar
- Karbon piyasasına ve borsasına yönelik çalışmalar yapılması

↓ Hazırlık Dönemi Faaliyetleri

- PMR faaliyetlerinin koordinasyonu için proje yönetiminin kurulması
- Piyasaya Hazırlık Önerisi'nin hazırlanması için gereken diğer referans çalışmaların yanında şu çalışmaların hazırlanması;
 - (a) mevcut durum analizi ve sektörlerde izleme, raporlama ve doğrulama (MRV) sisteminin uygulanması, doğrulama kapasitesi ve kamu kurumları için ihtiyaç analizi;
 - (b) MRV sisteminin işletilmesine yönelik kapasitenin geliştirilmesi için önerilen ayrıntılı eylemlerin hazırlanması;
 - (c) örnek MRV raporlarının ve şablonlarının geliştirilmesi; ve
 - (d) pazar mekanizmalarının uygulanmasının etki analizi ve fayda-maliyet analizlerinin yapılmasının yanı sıra bu tür sistemlerin işletilmesi için önerilen ayrıntılı eylemlerin hazırlanması.
- Piyasaya Hazırlık Önerisi, MRV hazırlanması ve pazar mekanizmaları konusunda ilgili kurumlar, yerel yetkililer ve ilgili paydaşlarla eğitimler ve çalıştaylar, istişareler, etkinlikler ve toplantılar düzenlenmesi
- Piyasaya Hazırlık Önerisi'nin hazırlanması